

ELIA SYSTEM OPERATOR

**WERKINGSREGELS VOOR DE STRATEGISCHE
RESERVE**

**Overeenkomstig artikel 7 septies van de wet van 29 april
1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt**

Inhoudstafel

1	Inleiding	3
2	Definities	4
2.1	Algemene definities en afkortingen	4
2.2	Gebruikte symbolen	5
3	Inleiding	7
4	Inwerkingtreding en duur	8
5	Reservatie van het strategisch reservevermogen	8
5.1	Aanbestedingsprocedure	8
5.2	Reservatie van vermogen voor SGR	8
5.2.1	Voorwaarden met betrekking tot de offertes	8
5.2.2	Gunning	8
5.2.3	Activatievoorwaarden:	9
5.2.4	Vergoeding	9
5.2.5	Controle en penaliteit	9
5.2.6	Tests	10
5.3	Reservatie van vermogen voor SDR	11
5.3.1	Voorwaarden met betrekking tot de offertes	11
5.3.2	Activatievoorwaarden	12
5.3.3	Gunning	12
5.3.4	Vergoeding	14
5.3.5	Tests	14
6	Activatie van strategisch reservevermogen	15
6.1	Algemeen	15
6.2	Activatie van de strategische reserve SGR	15
6.2.1	Nominaties	15
6.2.2	Kenmerken van een activatie	16
6.2.3	Vergoeding	16
6.2.4	Controle en penaliteit	17
6.3	Activatie van strategisch reservevermogen SDR	18
6.3.1	Nominaties en vermogen beschikbaar voor activatie	18
6.3.2	Kenmerken van een activatie	18
6.3.3	Vergoeding	19
6.3.4	Controle en penaliteit	19
6.4	Operationele procedure vanaf de vaststelling van het risico op structureel tekort tot aan de activatie van de strategische reserve	20
6.4.1	Detectie van het risico op een structureel tekort via een economisch criterium/Economic Trigger	21
6.4.2	Detectie van het risico op een structureel tekort via een technisch criterium/Technical Trigger	21
6.4.3	Verschillende fases in de activatie van een SGR- of SDR-eenheid	23
6.4.4	Activatieprocedure op D-1 en D	24
6.5	Technisch-economische selectie van de strategische reserve-eenhe(i)d(en) voor activatie	25
6.6	Impact op het SI en het NRV	25
6.7	Impact op de onevenwichtsprijzen	26
6.7.1	Inleiding	26
6.7.2	Regels van toepassing voor de bepaling van bijkomende stimulansen toegepast op het onevenwichtstarief	27
7	Transparantie / Informatie aan de markt	28
7.1	Gegevens over de injectie van energie in de regelzone door eenheden van de strategische reserve	28
7.2	Algemene informatie over de werking van de strategische reserve	29
8	Monitoring	29
	Bijlage: Becijferd voorbeeld van de toepassing van een equivalentiefactor	30

1 Inleiding

In dit document worden de Werkingsregels vastgelegd voor de strategische reserve overeenkomstig artikel 7 septies, § 1 en 2, van de Elektriciteitswet van 29 april 1999, gewijzigd door de wet van 26 maart 2014 betreffende de inrichting van een mechanisme van strategische reserve (hierna "Elektriciteitswet" genoemd).

Dit voorstel maakt deel uit van de maatregelen waarmee de federale minister van Energie (hierna "de Minister" genoemd) vanaf 2014 een systeem wil invoeren in de Elektriciteitswet om een bepaald niveau van bevoorradingszekerheid te verzekeren tijdens de Winterperiode.

Dit document legt de werkingsregels voor de strategische reserve vast die ter goedkeuring werden voorgelegd aan de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (hierna "CREG" genoemd) na de wijziging van de Elektriciteitswet en vóór de inwerkingstelling van het mechanisme voor de strategische reserve voor de Winterperiode die op 1 november 2014 begint.

In deze werkingsregels gaat het vooral om de indicatoren die worden aangewend om een tekortsituatie vast te stellen alsook de principes voor de activatie van de strategische reserve door de netbeheerder.

ELIA System Operator (hierna "ELIA" genoemd) verwacht overigens dat er in de komende maanden en jaren wijzigingen zullen aangebracht worden aan het mechanisme van de strategische reserve. Deze nieuwe elementen zullen geleidelijk en op gedifferentieerde manier in voege treden naargelang de specifieke vereisten van elk project. ELIA zal de werkingsregels voor de strategische reserve invoeren al naargelang er hieraan behoefte zal zijn. De behoeften eraan zullen niet noodzakelijk gelijklopen met de aanbestedingscyclus voor die reserve. Een dergelijke evolutie is in se beter afgestemd op de veranderingsdynamiek van de behoeften van het systeem.

Gezien de relatief korte tijd tussen de amendering van de Elektriciteitswet die dit mechanisme voor de strategische reserve moet invoeren en de inwerkingstelling ervan op 1 november 2014 zal ELIA al het mogelijke doen om de informaticatools vóór die datum aan te passen. Indien desondanks een vertraging in de implementatie leidt tot het uitstellen van de toepassing van bepaalde principes die in deze regels beschreven worden, zal ELIA de regulator en de markt van deze situatie op de hoogte stellen, alsook van de impact die zij heeft en van de tijdelijke oplossingen.

2 Definities

2.1 Algemene definities en afkortingen

Minister: De federale minister die bevoegd is voor Energie.

Winterperiode: de periode van 1/11 tot 31/03 van het daaropvolgende jaar zoals bepaald in artikel 2, 51° van de Elektriciteitswet.

ELIA: Elia System Operator.

Elektriciteitswet: De wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, zoals van tijd tot tijd gewijzigd.

ADE "Algemene Directie Energie": de Algemene Directie Energie van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie zoals bepaald in artikel 2, 27° van de Elektriciteitswet.

SGR: Strategische Reserve geleverd door Productie-eenheden zoals bedoeld in artikel 7 quinquies § 2, 2° tot 4° lid van de Elektriciteitswet.

SDR: Strategische Reserve door afschakeling aan de Vraagzijde zoals bedoeld in artikel 7 quinquies § 2, 1° van de Elektriciteitswet.

Balancingregels: Werkingsregels van de markt voor het compenseren van kwartuurne-evenwichten bepaald overeenkomstig artikel 159, § 1 van het Koninklijk besluit van 19 december 2002 houdende een Technisch Reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe.

Technisch reglement: het Koninklijk Besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van een elektriciteitsnet en de toegang ertoe.

Balancingmiddelen: geheel van evenwichtsdiensten gebruikt door de netbeheerder om het evenwicht in de regelzone te behouden en te herstellen overeenkomstig de Balancingregels.

Balancingreserves: geheel van evenwichtsdiensten van de energie gereserveerd door ELIA dat de secundaire en tertiaire reserve omvat (inclusief de tertiaire productiereserve, de diensten voor profielaanpassing, de tertiaire reserve op basis van onderbreekbare afnames en hulp van andere TNB's).

Structureel tekort van de zone: situatie waarin het totale verbruiksniveau in de regelzone niet gedekt kan worden door het geïnstalleerde productieaanbod in het Belgische elektriciteitsnet, zonder de Balancingreserves, rekening houdend met invoermogelijkheden en de beschikbare energie op de markt.

Belpex of BPX: Belgische elektriciteitsbeurs, beheerder van een markt waar energieblokken verhandeld worden, erkend door het Ministerieel Besluit van 11/1/2006 en gereguleerd door het Marktreglement van Belpex.

- **DA:** Day-Ahead i.e. D-1 voor dag D
- **ID:** Intra-Day i.e. binnen dezelfde dag
- **Belpex DAM:** "Day Ahead Marktsegment", zoals bepaald in artikel 1, 9° van het Marktreglement van Belpex
- **Belpex SRM:** "Strategisch Reserve Marktsegment", zoals bepaald zal¹ worden in het Marktreglement van Belpex.
- **Order:** een order voor afname of voor levering zoals bepaald in artikel 1, 52°.

¹ De invoering van de voorliggende regels gaat vooraf aan de invoering van de wijzigingen van het Marktreglement van Belpex betreffende de creatie van het segment SRM.

- **Leveringsorder:** onveranderlijke offerte om elektriciteit te leveren, onderworpen aan het uitwisselingsplatform zoals bepaald in artikel 1, 35° van het Marktreglement van Belpex.
- **Afnameorder:** onveranderlijke offerte om elektriciteit af te nemen, onderworpen aan het uitwisselingsplatform zoals bepaald in artikel 1, 2° van het Marktreglement van Belpex.
- **Maximale Orderprijs Belpex DAM:** Maximale Orderprijs zoals bepaald in artikel 31.2 van het Marktreglement van Belpex in verband met het segment Belpex DAM.
- **Bepaalde order:** Order voor afname of levering op Belpex zoals bepaald in artikel 31.5.1 van het Marktreglement van Belpex.

Shedding Limit of SL: het vermogensniveau waaronder de leverancier die zich verbindt tot de levering van reserve, het totale verbruik van zijn toegangspunt(en) zal laten dalen in geval van activatie. We onderscheiden:

- de **SL_{ICH}** uit het contract voor tertiaire reserve door onderbreekbare belastingen
- de **SL_{SDR}** uit het SDR-contract

Minimum Offtake: term uit het contract voor primaire reserve op basis van belastingen (R1Load) die het verbruiksniveau aangeeft waaronder de leverancier van R1Load de levering van de dienst niet kan verzekeren, zoals bepaald in artikel 3.2.2 van het R1Load-contract.

CIPU: Contract voor Coördinatie van Productie-Eenheden.

ARP of Toegangsverantwoordelijke: Elke fysieke persoon of rechtspersoon die opgesomd wordt in het register van toegangsverantwoordelijken in overeenstemming met het Technisch Transmissiereglement, waarnaar soms ook verwezen wordt in de Technische Reglementen voor Distributie, Lokale en Regionale Transmissie met de term evenwichtsverantwoordelijke.

Incremental Bid: offerte door een producent gedaan aan ELIA voor een opregeling, tegen de voorwaarden beschreven in het CIPU-contract die voorzien dat de producent zich op vraag van ELIA ertoe verbindt het vermogen dat door de eenheid in kwestie wordt geproduceerd te vermeerderen.

Procedure voor de aanleg van de strategische reserve of "Procedure voor de aanleg": Procedure voor de aanleg van de strategische reserve opgesteld door ELIA na raadpleging van de netgebruikers, de CREG en de ADEen gepubliceerd op de website van ELIA overeenkomstig artikel 7 quinquies § 1 en § 6 van de Elektriciteitswet.

"LOLE": Loss Of Load Expectation, een statistische berekening waarmee het voorziene aantal uren bepaald wordt waarin de belasting niet gedekt kan worden door het geheel aan productiemiddelen ter beschikking van het Belgische elektriciteitsnet, rekening houdend met de interconnecties, voor een statistisch normaal jaar, zoals bepaald in artikel 2, 59° van de Elektriciteitswet.

2.2 Gebruikte symbolen

ACE= Area Control Error, gelijk aan het verschil op een bepaald moment tussen de referentiewaarden ("programma's") en de reële waarden ("metingen") van de uitgewisselde vermogens van de Belgische regelzone, rekening houdend met het effect van de frequentieafwijking en met de uitgewisselde vermogens met andere TSO's via IGCC-netting.

BAV_j = brutovolume voor afregeling, met andere woorden de som van de energievolumes die door ELIA voor afregeling worden geactiveerd tijdens het kwartier (j), met inbegrip van het volume geëxporteerde energie in het kader van de IGCC-netting;

BOV_j = brutovolume voor opregeling, met andere woorden de som van de energievolumes die door ELIA voor opregeling worden geactiveerd tijdens het kwartier (j), met inbegrip van het volume geïmporteerde energie in het kader van de IGCC-netting;

SRV_j = geactiveerde volume strategische reserve, i.e. de som van de door ELIA geactiveerde energievolumes bij SGR- en/of SDR-eenheden tijdens kwartier (j);

SRV_{BPXj} = volume strategische reserve geleverd door ELIA aan de operator Belpex tijdens kwartier (j);

SRV_{BCAj} = volume strategische reserve geïnjecteerd in de regelzone tijdens kwartier (j);

HUP_j = de marginale prijs van activaties voor opregeling tijdens het kwartier (j) die wordt gevormd op basis van de hoogste eenheidsprijs voor opregeling die wordt geactiveerd om de zone in evenwicht te houden.

LDP_j = de marginale prijs van de activaties voor afregeling tijdens het kwartier (j) die wordt gevormd op basis van de laagste eenheidsprijs voor afregeling die wordt geactiveerd om de zone in evenwicht te houden.

NRV_j = het nettoregelvolume tijdens kwartier j.

SI_j = het onevenwicht van het systeem berekend voor kwartier j, gelijk aan het verschil tussen de area control error (ACE) en het nettoregelvolume (NRV) voor dit kwartier.

POS_j = tarief van toepassing op een positief onevenwicht tijdens kwartier (j)

NEG_j = tarief van toepassing op een negatief onevenwicht tijdens kwartier (j)

3 Inleiding

De strategische reserve wordt aangelegd om bij te dragen aan het verzekeren van een bepaald niveau van bevoorradingszekerheid in de Belgische regelzone nu de markt aangeeft dat zij de intentie heeft om productiecapaciteit op te geven die nodig is voor het behoud van een toereikend niveau van bevoorradingszekerheid. De strategische reserve wordt geactiveerd wanneer een niet verwaarloosbaar kortetermijnrisico op "Structureel tekort van de zone" wordt vastgesteld, om de gedwongen afschakeling van netgebruikers² te voorkomen en de Balancingreserves te vrijwaren die werden aangelegd om plotse kwartuurnevenwichten in de regelzone te compenseren.

Opmerking: De strategische reserve zou uitzonderlijk geactiveerd kunnen worden in andere omstandigheden dan een structureel tekort aan productiecapaciteit in de zone, indien zij zou worden geactiveerd om een gedwongen afschakeling op basis van het reddingsplan te voorkomen en zij als laatste redmiddel zou worden gebruikt wanneer ELIA alle andere beschikbare middelen om de uitschakeling op basis van het reddingsplan te vermijden heeft uitgeput.

Dit document beschrijft de werkingsregels voor de reservatie en de activatie van vermogens die als strategische reserve gecontracteerd werden.

De voortdurende regeling van het evenwicht in de Belgische zone, in het bijzonder door middel van de Balancingmiddelen, voor de realtime compensatie van het totaal van de residuele onevenwichten van de verschillende ARP's die onder andere voortkomen uit voorspellingsfouten en/of de uitschakeling van eenheden, valt onder de "Marktwerkingsregels voor de compensatie van de kwartuurnevenwichten" en valt buiten het toepassingsgebied van dit document.

De voorliggende regels hebben tot doel de eventuele verstoring van de werking van de geïnterconnecteerde elektriciteitsmarkt en/of de balancingmarkt door de activatie van de strategische reserve zoveel mogelijk te beperken.

De impact van een activatie van de strategische reserve op de kwartuurnevenwichtstarieven wordt dus gedefinieerd om de signalen voor de balancingmarkt te bewaren en tegelijkertijd toch bijkomende specifieke signalen te geven aan de marktpelers in bepaalde specifieke gevallen waarin dit nodig is.

ELIA reserveert op voorhand de nodige capaciteiten om hun optimale beschikbaarheid voor de betreffende periode te verzekeren.

Verder in dit document wordt het volgende bepaald:

- de regels met betrekking tot de reservatie van de vermogens in het kader van de aanleg van de strategische reserve,
- de activatieprocedure en de vergoeding voor de energie in de hoger vermelde situaties en de impact hiervan op de onevenwichtstarieven
- de terbeschikkingstelling aan de markt, door ELIA, van gegevens met betrekking tot reservatie en de activatie van de strategische reserve,
- de monitoring van het mechanisme.

² In het kader van een reddingsplan

4 Inwerkingtreding en duur

Na goedkeuring door de CREG zullen de voorliggende werkingsregels voor de strategische reserve voor onbepaalde duur in voege treden. Elke latere wijziging van deze regels omwille van veranderingen in het mechanisme van de strategische reserve of de daaraan verbonden producten zal overeenkomstig artikel 7 septies § 1 en 2 van de Elektriciteitswet voorafgaandelijk het voorwerp zijn van een voorstel van ELIA dat ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de CREG.

5 Reservatie van het strategisch reservevermogen

Dit gedeelte van het document bevat de werkingsregels betreffende de vermogensreservaties in het kader van de aanleg van de strategische reserve.

5.1 Aanbestedingsprocedure

Wanneer de Minister ELIA de instructie geeft om de strategische reserve aan te leggen, lanceert ELIA een oproep tot mededinging om deze reservevolumes voor de aangeduide Winterperiode(s) te contracteren overeenkomstig de Procedure voor de Aanleg van de Strategische Reserve. Deze Procedure voor de Aanleg van de Strategische Reserve werd opgesteld door ELIA na publieke raadpleging. Ze werd gepubliceerd op de website van ELIA.

5.2 Reservatie van vermogen voor SGR

Deze paragraaf bevat de technische specificaties betreffende de beschikbaarheid en de levering van SGR.

5.2.1 Voorwaarden met betrekking tot de offertes

De kandidaten voor SGR zijn producenten die verplicht zijn om ten minste één offerte in te dienen voor het volledige vermogen van de productie-installatie dekt zoals bedoeld in de wettelijke criteria m.b.t. de productiecentrales vermeld in de Procedure voor Aanleg van de Strategische Reserve.

Het geboden volume in elk van deze offertes kan deelbaar of ondeelbaar zijn met een minimaal volume van 1MW. De offertes kunnen ook gelinkt zijn aan "reserveringsvoorwaarden", waarin de uiteenlopende kosten kunnen worden weergegeven en/of een verband kan worden gelegd tussen de verschillende offertes onderling.

5.2.2 Gunning

Bij de gunning van contracten aan de offertes voor vermogens in het kader van de strategische reserve (SGR en SDR) wordt een combinatie van SGR en SDR toegepast volgens de regels bepaald in § 5.3.3.

Overeenkomstig het Ministerieel Besluit van 3 april 2014, zullen de contracten afgesloten met SGR-leveranciers na de gunningsprocedure voorafgaand aan de Winterperiode van 2014-2015 een totale contractuele duur hebben van 01 november 2014 tot 31 oktober 2017.

5.2.3 Activatievoorwaarden:

Deze SGR-contracten omvatten de volgende kenmerken voor activatie tijdens de Winterperiodes:

- een maximaal aantal activiteiten verspreid over alle 3 de Winterperiodes. Dit cijfer wordt vastgelegd op 67 voor de SGR-contracten afgesloten na de gunningsprocedure voorafgaand aan de Winterperiode 2014-2015.
- een maximale gecumuleerde duur van de activiteiten verspreid over alle 3 de Winterperiodes. Dit cijfer wordt vastgelegd op 1000 uur voor de SGR-contracten afgesloten na de gunningsprocedure voorafgaand aan de Winterperiode 2014-2015.

Hoewel deze criteria niet in overweging genomen worden voor de gunning van contracten, zal aan de kandidaten gevraagd worden om te vermelden onder welke voorwaarden en aan welke prijs zij geactiveerd zouden kunnen worden buiten de Winterperiodes en in uitzonderlijke situaties waarin het aantal en/of de gecumuleerde duur tijdens de Winterperiodes overschreden kunnen worden.

5.2.4 Vergoeding

Zonder afbreuk te doen aan artikel 7 sexies § 3 van de Elektriciteitswet is het vergoedingssysteem voor de reservatie van SGR-vermogen van het type "pay-as-bid".

De SGR-leveranciers zullen tijdens de Winterperiodes vergoed worden via een vast maandelijks bedrag dat berekend wordt op basis van de eenheidsprijs van de geboden reservatie [€/MW/h], van het gecontracteerde volume [MW] en van het totale aantal corresponderende uren voor de betreffende Winterperiode, gedeeld door 5.

5.2.5 Controle en penaliteit

De reservatie van SGR-vermogen bij een productie-eenheid houdt voor de leverancier een verplichting in om:

- het gecontracteerde volume op deze eenheid op kwartierbasis ter beschikking te stellen tijdens alle Winterperiodes gedekt door de contractduur;
- deze SGR-eenheid uit de elektriciteitsmarkt te houden tijdens de volledige contractduur.

De eenheden gecontracteerd voor de strategische reserve moeten gedekt worden door een CIPU-contract dat de uitwisseling van informatie met ELIA faciliteert, zoals de technische kenmerken en de gebruikte brandstof en de gegevens met betrekking tot de beschikbaarheid per kwartier van deze eenheden.

Op dag D-1 moeten de leveranciers van strategische SGR-reserve een dagelijks toegangsprogramma indienen dat onder andere voor elke SGR-eenheid het productieprogramma (de facto aan 0 MW) moet bevatten alsook het maximale vermogen dat de eenheid op kwartierbasis kan bereiken. Deze gegevens worden gecontroleerd op basis van de technische kenmerken en de informatie over de status van de productie-eenheden die eveneens in het kader van de uitvoering van een CIPU-overeenkomst worden doorgegeven.

De enige redenen waarom een beschikbaar vermogen genomineerd op D-1 lager kan zijn dan het contractueel gereserveerde vermogen zijn technische en onvoorziene redenen zoals averij waardoor de eenheid niet of enkel met beperkt vermogen kan functioneren. Elke onbeschikbaarheid moet bovendien zo snel mogelijk gemeld en verantwoord worden.

ELIA controleert maandelijks per kwartier en per eenheid of het door een leverancier ter beschikking gesteld volume hoger is dan of gelijk is aan het volume gereserveerd op deze eenheid.

In geval van onbeschikbaarheid wordt er een penaliteit toegepast voor elk ontbrekend kwartier en elke ontbrekende MW die ELIA heeft berekend. Deze penaliteit wordt afgehouden van de reservatievergoeding. Ze is gelijk aan deze vergoeding verhoogd met 30%.

Er wordt evenwel een uitzondering gemaakt voor een toelaatbare onbeschikbaarheid indien deze onbeschikbaarheid "coördineerbaar" is, en dit onder de specifieke onderstaande voorwaarden:

- De reden voor deze onbeschikbaarheid moet verantwoord worden en betrekking hebben op een reparatie of stillegging voor een inspectie of controle die kan uitgesteld worden tot een later tijdstip maar niet buiten de Winterperiode gepland kan worden.
- De SGR-leverancier moet een aanvraag voor gecoördineerde onbeschikbaarheid indienen en minstens een week op voorhand³ of voor het volgende weekeinde een tijdstip voorstellen.
- ELIA kan het voorstel van de SGR-leverancier aanvaarden indien de aangegeven periode geen risico inhoudt voor de bevoorradingszekerheid van de regelzone of andere minder ongunstige periodes voorstellen.
- De partijen engageren zich om de beste inspanningen te leveren om een gunstige periode voor de reparatie te vinden. Indien de leverancier het tegenvoorstel van ELIA weigert, is het normale systeem voor penaliteiten voor onbeschikbaarheid van toepassing.
- De maximale gecumuleerde duur van deze onbeschikbaarheden is 1 week tijdens de volledige Winterperiode.
- Tijdens deze periode zal geen enkele vermogensreservatievergoeding toegestaan worden voor de ontbrekende MW.

Het totale bedrag aan penaliteiten toegepast op een leverancier (met inbegrip van activatiepenaliteiten) is onderworpen aan een bovengrens die ervoor zorgt dat de totale kosten van de penaliteiten de totale reservatie-inkomsten van het contract niet overschrijden, en dit zonder afbreuk te doen aan de aansprakelijkheid vanwege de SGR-leverancier voor het niet nakomen van zijn verplichtingen en zonder afbreuk aan het nakomen van de verplichtingen ook nadat deze bovengrens bereikt is.

5.2.6 Tests

ELIA plant de uitvoering van een reeks activiteiten om de goede werking van de gecontracteerde SGR-eenheden te testen. Deze activiteiten zullen vergoed worden overeenkomstig §6.2.3. Indien deze tests niet voldoen, zullen de betreffende eenheden onderworpen worden aan penaliteiten zoals beschreven in §6.2.4 en beschouwd worden als onbeschikbaar tot het tegendeel bewezen wordt door middel van een nieuwe test op kosten van de SGR-leverancier.

³ Tijdens de procedure "ready to run"

De SGR-leverancier kan ook op eigen initiatief en op eigen kosten vragen om tests uit te voeren.

5.3 Reservatie van vermogen voor SDR

Deze paragraaf bevat de technische specificaties betreffende de beschikbaarheid en de levering van SDR.

5.3.1 Voorwaarden met betrekking tot de offertes

De SDR is een alternatieve vorm van strategische reserve. De afschakeling (d.i. de vermindering van een afname) heeft hetzelfde effect op het evenwicht van de zone als de verhoging van productie.

De kandidaten voor de levering van SDR kunnen offertes indienen op basis van installaties die voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. het volume SDR-reserve wordt geboden op basis van afname(s) via een toegangspunt tot het transmissienet, individueel of geaggregeerd.
 - a. De SDR-kandidaat moet in staat zijn om het bewijs te leveren dat de betrokken netgebruikers ermee instemmen om hun installaties te laten deelnemen aan de SDR.
2. Combinatie met andere ondersteunende diensten kan overeenkomstig de volgende regels:
 - a. Een toegangspunt van een SDR-portfolio kan geen deel uitmaken van een portfolio voor de tertiaire reserve "dynamisch profiel"
 - b. Een toegangspunt van een SDR-portfolio kan wel deel uitmaken van een portfolio voor tertiaire reserve op basis van onderbreekbare afnames (ICH) en/of van primaire reserve op basis van de belasting (R1Load) onder de volgende voorwaarden:
 - i. Om te voorkomen dat een afschakelingsvermogen voor twee verschillende doeleinden gereserveerd wordt, moet het niveau van de SL_{ICH} hoger zijn dan $Rref + SL_{SDR}$ van de SDR-reserve en de SL_{SDR} hoger dan de *Minimum Offtake* + gecontracteerd volume R1Load.
 - ii. Het is aangetoond dat de dienst R1Load ook geleverd kan worden als het verbruik verminderd is (via een activatie) tot op het niveau van de SL_{SDR} .
3. De globale afname op het niveau van het SDR-portfolio dat een volume **Rref** levert, moet voldoen aan de volgende criteria voor de 3 laatste Winterperiodes:
 - a. De gemiddelde afname per uur moet $\geq Rref + SL_{SDR}$ zijn
 - b. 85% van de gemiddelde afnamewaarden per uur op de uren van 'piekverbruik' moet $\geq Rref + SL_{SDR}$ zijn
 - c. 75% van de gemiddelde afnamewaarden per uur buiten de uren van 'piekverbruik' moet $\geq 0.75 (Rref + SL_{SDR})$ zijn

De uren met piekverbruik worden gedefinieerd als de periodes van 09:00 tot 13:00 u en van 17:00 tot 21:00 u tijdens de werkdagen van een Winterperiode.

Er zal een certificeringsprocedure plaatsvinden om de bovenstaande criteria te analyseren en te controleren. Tijdens die procedure moeten de SDR-kandidaten het geboden volume van de $Rref$ voorstellen en motiveren op basis van deze criteria. Elke afwijking van deze criteria (niet-representatieve periodes van het gedrag van de betreffende afname(s) in het verleden, veranderingen/evoluties van het historische afnameprofiel na investeringen op de industriële site, ...) moet gemotiveerd worden. Het is de $Rref$ of het

geboden vermogen dat door de SDR-kandidaat is voorgesteld en dat door ELIA is gecertificeerd dat wordt gebruikt in de gunningsprocedure.

Opmerking: Gezien het mechanisme van de strategische reserve in het algemeen relatief nieuw is en ook het basisconcept van SDR en de certificering ervan in het bijzonder, is het mogelijk dat deze criteria in de toekomst herzien en geoptimaliseerd worden in functie van de ervaringen van de eerste Winterperiode en/of in functie van de veranderende behoeften en/of van het design van de SDR.

De SDR-kandidaten kunnen verschillende offertes indienen die de gehele contractduur beslaan en waarvan het volume deelbaar of ondeelbaar kan zijn, met een minimaal volume van 1MW.

De offertes kunnen ook samenhangen op basis van "selectievoorwaarden". Deze voorwaarden kunnen de eventuele beperkingen van elke offerte weerspiegelen en/of SDR-offertes onderling met elkaar verbinden.

De SDR-contracten gelden voor één Winterperiode.

5.3.2 Activatievoorwaarden

We onderscheiden twee varianten van het SDR-contract, SDR_4 en SDR_12, die als gelijkwaardig beschouwd worden in de toewijzingsprocedure. Deze contracten bevatten de volgende kenmerken voor activaties tijdens een Winterperiode:

- een maximaal aantal activaties per Winterperiode, vastgelegd op 40 voor de variant SDR_4 en 20 voor de variant SDR_12.
- de maximale duur per activatie is 4 uur voor de variant SDR_4 en 12 uur voor de variant SDR_12
- een minimaal interval tussen twee opeenvolgende activaties van 4 uur voor de variant SDR_4 en 12 uur voor de variant SDR_12
- een gecumuleerde maximale duur van de activaties gedurende de Winterperiode vastgelegd op 130 uur voor beide varianten.

5.3.3 Gunning

De gunning van contracten voor de reservatie van strategisch vermogen (SGR en SDR) wordt gedaan op basis van een technisch-economische combinatie.

De totale kostprijs van de offertes voor SGR-reserve en afschakelbaar SDR-vermogen wordt vergeleken op basis van een gemiddeld activatiescenario van de strategische reserve dat tijdens de Winterperiode 2014-2015 zou kunnen voorkomen. Een dergelijk systeem van mededinging voor de *totale kostprijs* laat toe om zowel rekening te houden met de activatiekosten als met de reservatiekosten van de strategische reserve.

De totale kostprijs TC van elke offerte wordt bepaald op basis van de volgende formule, die gekend is door de kandidaten bij de offerte-aanvraag:

$$TC = Res + (\# Act * A1) + (A2 * Act_duration) \quad \text{waarbij:}$$

- TC: Totale kost [€] berekend voor elke offerte
- Res: Reserveringskosten [€] = aangeboden volume [MW] * geboden reserveringsprijs [€/MW/h] * 3624 [h]
- #Act: het aantal activaties in het gemiddelde scenario, zoals hierna bepaald
- Act_duration: gecumuleerde duur van de activaties in het gemiddelde scenario, zoals hierna bepaald [h]

- A1: vaste kosten van een activatie [€] (met andere woorden de kostprijs van de "Warm-up" periode, bepaald in § 6.2.3 voor SGR en 6.3.2 voor SDR)
- A2: variabele kosten van een activatie van het totale aangeboden volume [€/h] = aangeboden volume [MW] * variabele kosten van een activatie [€/MWh met andere woorden de prijs van Ibid voor een SGR zoals bepaald in § 6.2.3 en de prijs voor de activatieperiode van de SDR zoals bepaald in § 6.3.3]

Voor de selectie die plaatsheeft voorafgaand aan de Winterperiode die loopt van 1 november 2014 tot 31 maart 2015 wordt het aantal activaties (#Act) vastgelegd op 9 en de gecumuleerde duur van de activaties (Act_duration) op 30 uur. Deze cijfers zijn gemiddelde waarden die voortvloeien uit de probabilistische analyse die ELIA heeft gemaakt overeenkomstig artikel 7bis §1 van de Elektriciteitswet.

Omdat de activatieprijs voor SGR (zoals bepaald in § 6.2.3) gebaseerd is op variabele factoren (zoals de prijs van brandstof en CO₂), moet een representatieve referentie uit de afgelopen Winterperiode worden gekozen. Zo wordt er rekening gehouden met de overeenkomende waarden voor deze variabele factoren in de bepaling van de activatieprijs voor SGR. Deze referentie zal bekendgemaakt worden en gekend zijn door de kandidaten bij de aanbesteding. ELIA zal deze referentie bepalen als zijnde het gemiddelde van de 3 koudste dagen tijdens de voorbije Winterperiode.

De selectie van de offertes gebeurt op zo'n manier dat het gecontracteerde volume voor de strategische reserve (SGR en SDR) op het einde van de gunningsprocedure en net vóór de Winterperiode van 1 november 2014 tot 31 maart 2015, voor deze laatste periode, ten minste een volume vertegenwoordigt dat gelijk is aan het minimum van:

- het geboden totale volume en
- het door de minister vastgelegde volume voor deze Winterperiode,

en dit aan een zo laag mogelijke totaalprijs (ΣTC), rekening houdend met:

- de relatieve reserveringsvoorwaarden
- de resultaten van de certificeringsprocedure
- de voorwaarden voor het totale volume SDR dat gecontracteerd moet worden:
 - een vast minimaal volume gelijk aan het minimum van het totale volume van de SDR-offertes en 50MW.
 - een equivalentiefactor ("EF") die wordt toegepast op het volume van elke SDR.

De "equivalentiefactor" is een weging die wordt toegepast op de volumes van de SDR-offertes gekarakteriseerd door beperkingen op de activaties (zoals de maximale duur van een SDR-activatie) waardoor er een volume moet worden gecontracteerd dat hoger is dan het volume dat de Minister heeft bepaald om een LOLE te bereiken van 3u zoals beschreven in artikel 7bis§1,3° van de Elektriciteitswet. Dit maakt het mogelijk om bij de selectie rekening te houden met deze beperkingen en om het "equivalente volume" van deze offertes te berekenen zodat die op hetzelfde vergelijkingsniveau kunnen concurreren met de SGR-offertes.

1MW SDR wordt dus beschouwd als equivalent aan 1MW*EF Strategische Reserve.

Er worden becijferde voorbeelden in de bijlage gegeven om het principe van de equivalentiefactor en de wijze waarop deze

factor aan de verschillende SDR-offertes wordt toegewezen te illustreren.

In de gunningsprocedure vóór de Winterperiode die loopt van 1 november 2014 tot 31 maart 2015 zal de volgende equivalentiefactor toegepast worden:

% van de SDR in het totale beoogde volume aan strategische reserve	Equivalentiefactor
SDR \leq 30%	1
30% < SDR \leq 40%	0.79
40% < SDR \leq 50%	0.78
50% < SDR \leq 60%	0.77
60% < SDR \leq 70%	0.76
70% < SDR \leq 80%	0.75
80% < SDR \leq 90%	0.73
SDR > 90%	0.72

Aan het einde van de gunningsprocedure vóór de Winterperiode 2014-2015 en overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 3 april 2014:

- Zal er aan de geselecteerde SGR-kandidaten een SGR-contract gegund worden voor een totale contractduur die loopt van 1 november 2014 tot 31 oktober 2017.
- Zal er aan de geselecteerde SDR-kandidaten een SDR-contract gegund worden voor een totale contractduur die loopt van 1 november 2014 tot 31 maart 2015.

5.3.4 Vergoeding

Zonder afbreuk te doen aan artikel 7 sexies § 3 van de Elektriciteitswet wordt de reservatie van SDR-vermogen vergoed via een systeem van het type "pay as bid".

De maandelijkse vergoeding van de terbeschikkingstelling van afschakelbaar vermogen gebeurt op basis van het minimum voor elk kwartier tussen het als afschakelbaar aangekondigde vermogen en het werkelijke afschakelbare vermogen. Dit komt overeen met het positieve deel van het minimum van de volgende 3 waarden:

- Som van de nominatie(s) – SL_{SDR}
- Som van de kwartuurmetingen – SL_{SDR}
- Rref

Het totale bedrag van de reservatievergoedingen is dus maximaal gelijk aan het geboden bedrag bij de aanbesteding en minimaal gelijk aan 0⁴.

5.3.5 Tests

ELIA behoudt zich het recht voor om een activatie uit te voeren om de goede werking van de gecontracteerde SDR-eenheden te testen. Deze activaties zullen vergoed worden zoals bepaald in §6.3.3. Indien deze tests niet concluderend zijn, zullen de betreffende eenheden onderworpen worden aan penaliteiten zoals beschreven in §6.3.4 en beschouwd worden als onbeschikbaar tot het tegendeel wordt bewezen door middel van een nieuwe test die wordt uitgevoerd op kosten

⁴ Deze limiet wordt bereikt indien de SDR-leverancier tijdens alle kwartieren van de Winterperiode minder verbruikt of nomineert dan SL_{SDR} .

van de SDR-leverancier. De SDR-leverancier kan ook op eigen initiatief en op eigen kosten vragen om tests uit te voeren.

6 Activatie van strategisch reservevermogen

6.1 Algemeen

In dit gedeelte van het document worden de regels vastgelegd die toegepast worden bij de activatie van de strategische reserve. Zoals eerder vermeld beogen deze regels de verstoring van de werking van de geïnterconnecteerde elektriciteitsmarkt en de balancingmarkt door de activatie van de strategische reserve tot een minimum te beperken.

In deze paragraaf komen in het bijzonder aan bod:

- de kenmerken, de vergoeding en de controle van een activatie van SGR of SDR.
- de procedure voor het bepalen van de behoefte aan (volgens een economische of technische indicator) en de activatie van de strategische reserve.
- de op basis van technisch-economische criteria vastgelegde volgorde waarin de verschillende beschikbare volumes van de strategische reserve worden geactiveerd
- De impact die een activatie van de strategische reserve heeft op de indicatoren m.b.t. de toestand van de regelzone en op de onevenwichtstarieven.

6.2 Activatie van de strategische reserve SGR

in dit deel van het document worden de belangrijkste kenmerken van de strategische reserve geleverd door productie-eenheden (SGR) beschreven: meer bepaald de voorwaarden, grenswaarden en selecties.

6.2.1 Nominaties

De actoren bij wie SGR-vermogen voor één of meerdere productie-eenheden gecontracteerd werd, moeten op dag D-1 voor elk van de eenheden, die een voor activatie beschikbaar volume aanbieden, aan ELIA productieprogramma's voorleggen die ten minste gelijk zijn aan het gecontracteerde volume van elk van deze eenheden.

Het gecontracteerd strategisch reservevermogen wordt alleen opwaarts geactiveerd, met andere woorden enkel een verhoging van de geproduceerde energie is mogelijk.

De programma's hebben betrekking op een kwartier en op een eenheid en bevatten in hoofdzaak:

- de status van beschikbaarheid van de eenheid
- het productieprogramma van de eenheid als die niet geactiveerd is (standaard 0 MW) voor elk kwartier van dag D.
- het maximale vermogen dat de betreffende eenheid kan bereiken voor elk kwartier.

Het maximale volume dat geactiveerd kan worden is dus het verschil tussen het maximale vermogen en het programma.

De activatie en de vergoeding gebeuren per eenheid en zijn gebaseerd op de kwartiermetingen waarover ELIA beschikt op het toegangspunt van de eenheid.

6.2.2 Kenmerken van een activatie

De SGR-productie-eenheden zijn overeenkomstig artikel 7 quinquies § 2, 2° tot 4° eenheden "buiten de markt". Ze liggen dus stil en staan klaar om op elk moment opgestart te worden tijdens de Winterperiode waarvoor ze gecontracteerd werden. De verschillende fases die een SGR-activatie kenmerken, zijn:

- De "Warm-up" periode: eerste voorbereidingsfase van de verschillende onderdelen van de eenheid die nodig is voor de opstart en de substantiële injectie van energie. Tijdens deze fase is een zogenaamde "residuele" injectie, die bijvoorbeeld nodig is om de turbines voor te verwarmen, toegestaan. Deze injectie mag niet hoger zijn dan 15% van de waarde Pmax. De maximale duur van deze "Warm-up" periode wordt eveneens vastgelegd op 5 uur. Tijdens deze periode kan ELIA zonder vooropzeg de opstart van de eenheid annuleren. Aan het einde van deze periode bevestigt ELIA aan de SGR-leverancier:
 - of hij kan overgaan tot de volgende opstartfase van de eenheid ("Ramp-up"),
 - of hij de "Warm-up" periode van de eenheid moet verlengen dan wel
 - of hij de opstart moet annuleren.
- De "Ramp-up periode tot Pmin": tweede fase van het opstarten, waarin het vermogen geïnjecteerd door de eenheid geleidelijk stijgt tot het stabiliseert op Pmin. De maximale duur van deze fase wordt vastgelegd op 1,5 uur.
- Periode T is de "Ramp-up periode van Pmin tot Set Point": de tijd die de eenheid nodig heeft om van Pmin een door ELIA opgegeven vermogen te bereiken. De eenheid moet van Pmin naar Pmax kunnen gaan in maximaal 30 minuten.
- De "SGR-activatie" is de periode die begint op het moment waarop de eenheid het door ELIA opgegeven vermogen zou moeten bereikt hebben (rekening houdend met de duur van de voorgaande fasen die typisch is voor elke eenheid; dit kwartier wordt nader bepaald door ELIA wanneer het een beroep doet op de eenheid) en eindigt op het moment waarop ELIA vraagt om de eenheid stil te leggen

Tijdens de procedure voor de identificatie en de inschakeling van de strategische reserve houdt ELIA rekening met deze verschillende fasen, zoals beschreven in § 6.4.3.

6.2.3 Vergoeding

De activatieprijs wordt contractueel vastgelegd zodat deze de kosten die een SGR-leverancier heeft, om op vraag van ELIA energie te leveren, dekt.

De vergoeding van activaties is van het type "cost-reflective" om de kosten te dekken die elke activatie inhoudt voor een SGR-leverancier. Rekening houdend met de onzekerheid over de prijszetting van olie en gas op de internationale markten, houdt deze vergoeding in redelijke mate rekening met de brandstofkosten en vaste activatiekosten van de producent.

Om rekening te houden met de verschillende fasen van een activatie bestaat de vergoeding uit de volgende 3 termen:

1. "Warm-up" kosten [€] = FC + Sstart * SFprice
waarbij:

- FC = vaste kosten [€] noodzakelijk bij elke opstart die kunnen verschillen naargelang er koud of warm opgestart wordt⁵;
 - Sstart = het volume brandstof nodig tijdens de "Warm-up" periode [GJ];
 - SFprice= de referentieprij van de gebruikte brandstof [€/GJ].
2. Kostprijs voor elke MWh die geïnjecteerd wordt vanaf de "Ramp-up" fase tot het einde van de injectie zolang het per kwartier geïnjecteerde vermogen lager is dan of gelijk aan het vermogen dat geïnjecteerd moet worden⁶:
- I-bid kosten [€/MWh] = {1,1 * (FuelCost+BHK) + External + ExtraROM}
- FuelCost staat voor de brandstofkosten van de eenheid waarop de offerte betrekking heeft. Deze parameter wordt bepaald op basis van het specifieke verbruik van het type productie-eenheid in kwestie en van de verwachte marktprijs van de brandstof die deze eenheid gebruikt;
 - External staat voor het geheel van de externe productiekosten voor dit type eenheid die rechtstreeks voortvloeien uit de activatie van de offerte (deze kosten moeten redelijk en aantoonbaar zijn);
 - ExtraROM staat voor de operationele en onderhoudskosten. Deze kosten worden standaard vastgelegd op €2/MWh;
 - BHK vertegenwoordigt de beheerskosten. Deze parameter wordt standaard vastgelegd op 5% van de FuelCost.
3. Bijkomende kosten voor elke mogelijke verlenging na het einde van de "Warm-up" periode:
- Prolongation costs [€/hour] = Sprolong * SFprice waarbij:
- Sprolong = het volume brandstof nodig voor elk uur verlenging van de "Warm-up" [GJ];
 - SFprice= de referentieprij van de gebruikte brandstof [€/GJ].

Om de verschillende bovenstaande parameters te bepalen worden dezelfde regels en dezelfde waarden voor de parameters gebruikt die in het kader van het Contract voor coördinatie van productie-eenheden (CIPU) gebruikt worden.

De effectieve weerspiegeling van deze kosten kan gecontroleerd worden.

6.2.4 Controle en penaliteit

Voor elke activatie berekent ELIA het verschil per kwartier tussen de energie die geïnjecteerd zou moeten zijn en de energie die effectief geïnjecteerd werd.

Een penaliteit zal toegepast worden voor elke ontbrekende en overtollige MWh op basis van de volgende principes:

- 2* Ibid kosten SGR-eenheid per ontbrekende MWh
- 2* Ibid kosten SGR-eenheid per overtollige MWh

en rekening houdend met een tolerantie van 1% van het Pmax van de eenheid gelinkt aan de nauwkeurigheid van de afregeling.

⁵ Een opstart wordt beschouwd als in warme status te hebben plaatsgehad, indien de laatste activatie van de eenheid (inclusief testen) minder dan 36 uur eerder heeft plaatsgevonden.

⁶ Zoals berekend door ELIA op basis van de technische kenmerken van de eenheid zoals beschreven in het CIPU-contract en op basis van de duur van de opstart.

Comment [ELIA1]: Cfr beslissing (B)140605-CDC-1330 van de CREG, randnummer 23, wordt deze voetnoot vervangen door:

Een opstart wordt beschouwd als in warme status te hebben plaatsgehad, indien de laatste activatie van de eenheid (inclusief testen) minder dan **24 uur** eerder heeft plaatsgevonden.

Comment [ELIA2]: Cfr beslissing (B)140605-CDC-1330 van de CREG, randnummer 24:

Het gaat hier wel degelijk over een afwijking die ligt tussen de +1% en de -1% van Pmax rond het setpoint gegeven door Elia.

Indien de opstart niet met succes plaatsvindt binnen de contractueel bepaalde termijn zal de eenheid beschouwd worden als onbeschikbaar tot de SGR-leverancier aan de hand van tests kan aantonen dat hij binnen de gevraagde termijn kan opstarten. Naast de penaliteit voor onbeschikbaarheid zal een bijkomende forfaitaire penaliteit gelijk aan 3 dagen reservatievergoeding toegepast worden.

Omdat deze eenheden per definitie buiten de markt geplaatst zijn, zal alle energie die geinjecteerd wordt aan het toegangspunt van een SGR-eenheid tijdens of buiten de activatieperiodes geneutraliseerd worden en niet meegerekend worden in de afrekening van de evenwichtspositie van de ARP tot wiens perimeteer de eenheid behoort.

Voor alle energie die aan hetzelfde toegangspunt als dat van een SGR-eenheid afgenomen wordt zal echter de normale berekeningsprocedure worden toegepast zoals voorzien binnen de toegangs- en evenwichtspereimeters bepaald in het toegangs- en ARP-contract.

Het totale bedrag aan reserveringspenaliteiten (beschreven in §5.2.5) en activatiepenaliteiten (hierboven beschreven) toegepast op een SGR-leverancier is onderworpen aan een bovengrens op jaarbasis, die verzekert dat de totale kosten van de penaliteiten de totale reservatievergoeding per jaar niet overschrijden, en dit zonder afbreuk te doen aan enige aansprakelijkheid vanwege de SGR-leverancier voor het niet nakomen van zijn verplichtingen en zonder afbreuk aan het nakomen van de verplichtingen zelfs nadat deze bovengrens (penalty cap) is bereikt.

6.3 Activatie van strategisch reservevermogen SDR

In dit deel van het document worden de belangrijkste kenmerken van de strategische reserve door afschakeling van de vraagzijde (SDR) beschreven: meer bepaald de voorwaarden, grenswaarden en selecties.

6.3.1 Nominaties en vermogen beschikbaar voor activatie

De SDR-leverancier verbindt zich ertoe bij activatie het totale verbruik van zijn afnames tot aan de SL_{SDR} laten dalen gedurende een contractueel vastgelegde periode. Het vermogen dat voor elk kwartier als afschakelbaar beschouwd wordt, is het verschil tussen de (som van de) vermogensnominatie(s) per kwartier ingediend op D-1 door de BRP(s) van de netgebruiker(s) van de portfolio van de SDR-leverancier verminderd met de waarde van de SL_{SDR} .

De activatie van de offerte wordt altijd gedaan voor het volledige afschakelbaar volume. Wanneer de SDR-leverancier een aanvraag voor activatie ontvangt, moet het verbruik in zijn portfolio afgeschakeld worden tot het de SL_{SDR} bereikt.

Verder in dit document gebruiken we het begrip SDR-eenheid. Met dit begrip duiden we de portfolio van afschakelbare afnames aan die aan ELIA worden aangeboden door een SDR-leverancier.

6.3.2 Kenmerken van een activatie

Naar analogie met de SGR en om rekening te houden met de voorbereidingstijd die nodig is om het verbruik van industriële afnames af te schakelen wordt een activatie gekenmerkt door verschillende fases:

- De "Warm-up" periode: eerste fase van de voorbereiding op de eigenlijke afschakeling. De maximale duur van deze periode wordt

Comment [ELIA3]: Cfr beslissing (B)140605-CDC-1330 van de CREG, randnummer 25:

Onder "gemiste opstart" wordt begrepen een opstart van een eenheid (tweede fase "Ramp-up periode tot P_{min} " in 6.2.2.), waarbij de waarde P_{min} niet bereikt wordt op het tijdstip t , zijnde 1,5 uur na de bevestiging van Elia om de "Ramp-up"-fase te starten.

vastgelegd op 5 uur. Tijdens deze periode kan ELIA zonder vooropzeg de afschakeling annuleren. Op het einde van deze periode bevestigt ELIA aan de SDR-leverancier of de afschakeling tot aan de SL_{SDR} mag voortgezet worden, of hij de "Warm-up" periode moet verlengen of de afschakeling geannuleerd moet worden.

- De "Ramp-down periode tot SL_{SDR} " of "Ramp-down": tweede fase waarin het globale verbruik van de portfolio SDR daalt tot de SL_{SDR} bereikt is. De maximale duur van deze fase wordt eveneens vastgelegd op 1,5 uur.
- De "SDR- activatie" is de periode die begint op het moment waarop het totale verbruik van de SDR-portfolio de SL_{SDR} zou moeten bereikt hebben (rekening houdend met de duur van de voorgaande fasen die typisch is voor elke eenheid; dit kwartier wordt nader bepaald door ELIA wanneer het een beroep doet op de SDR-leverancier) en eindigt op het moment dat ELIA vraagt om de eenheid stil te leggen. De duur van een activatie is onderworpen aan een maximum cap zoals vastgelegd in de SDR-overeenkomst.

Zoals al vermeld in §5.3.1 is de maximale duur van een activatie contractueel vastgelegd op 4 of 12 uur. De minimale duur van een activatie wordt bepaald op 1 uur.

6.3.3 Vergoeding

De vergoeding is gebaseerd op de vaste prijzen die de SDR-leverancier heeft aangeboden tijdens de gunningsprocedure. Zoals de vergoeding voor SGR is zij samengesteld uit meerdere termen die verbonden zijn aan de verschillende fasen van een activatie:

1. Een forfaitaire vergoeding [€] vanaf de eerste notificatie voor activatie van ELIA (wat overeenkomt met het begin van de "Warm-up" periode).
2. Een forfaitaire vergoeding [€/uur] voor verlenging van de "Warm-up" periode.
3. Tijdens de activatieperiode van de SDR (I.e. vanaf het moment dat SL_{SDR} zou moeten bereikt zijn en tot ELIA instructie geeft om de activatie te beëindigen zoals bepaald in §6.3.2), wordt elke MWh die effectief afgeschakeld is, vergoed tegen de vaste activatieprijs in [€/MWh]. Het effectief afgeschakelde volume tijdens een kwartier wordt gedefinieerd als het verschil tussen enerzijds de nominatie voor dit kwartier en anderzijds het maximum van de gemeten afname en van SL_{SDR} .

6.3.4 Controle en penaliteit

De controle op de activatie bestaat uit de vergelijking van de volgende elementen:

1. Tijdens de "SDR- activatie" periode, het volume dat effectief afgeschakeld wordt en het volume dat zou moeten afgeschakeld zijn. Het volume dat zou moeten afgeschakeld worden voor een bepaald kwartier komt overeen met het positieve verschil tussen de nominatie voor dat kwartier en de SL_{SDR} . Er is een penaliteit voorzien indien de SL_{SDR} niet zou worden bereikt zoals hieronder beschreven:

$$2 * \text{activatieprijs} [\text{€/MWh}] * \min \left(1, \frac{\max(P_{mes} - SL_{SDR}, 0)}{\max(Nom - SL_{SDR}, 0)} \right)$$

waarbij:

- Pmes: totale afname van het SDR-portfolio op kwartierbasis gemeten. Een tolerantie van 1% in verhouding tot de waarde $R_{ref} + SL$ zal toegepast worden op deze grens.
 - Nom: de (som van de) nominatie(s) van vermogen per kwartier ingediend op D-1 door de BRP(s) van de netgebruiker(s) van het portfolio van de SDR-leverancier.
2. De tijd nodig om de SL_{SDR} te bereiken vs. de contractueel bepaalde termijnen. Wanneer de SL_{SDR} niet bereikt wordt binnen de "Ramp-down" periode zal een forfaitaire penaliteit gelijk aan 3 dagen reserveringsvergoeding toegepast worden:

$$3 * 24u * reserveringsprijs [€/MW/h] * R_{ref}$$

Deze penaliteit is cumulatief met de voorgaande penaliteit.

Als ELIA vaststelt dat de activaties systematisch niet conform zijn, kan de leverancier uitgesloten worden van het contract voor de strategische SDR-reserve tot hij aantoonbaar opnieuw in staat is om de dienst te leveren conform de contractuele bepalingen. Tijdens de periode van uitsluiting en zonder afbreuk te doen aan zijn aansprakelijkheid voor de veroorzaakte schade, zal de SDR-leverancier niet vergoed worden voor de beschikbaarheid van het contractuele vermogen.

Het totale bedrag aan penaliteiten zoals hierboven beschreven dat wordt toegepast op een SDR-leverancier is onderworpen aan een bovengrens op jaarbasis, die verzekert dat de totale som van de penaliteiten de totale reservatievergoeding per jaar niet overschrijden, en dit zonder afbreuk te doen aan enige aansprakelijkheid vanwege de SDR-leverancier voor het niet nakomen van zijn verplichtingen en zonder afbreuk aan de uitvoering van de verplichtingen zelfs nadat deze bovengrens bereikt is.

Tijdens de "Ramp-down" periode en tot aan het einde van de SDR-activatieperiode (i.e. het moment waarop de dispatcher instructie geeft om de activatie te beëindigen) wordt het effect van de activatie geneutraliseerd in de perimeter van de ARP('s) die overeenkom(t)(en) met de toegangspunten van een SDR-portfolio. Deze neutralisering zal bepaald worden in het ARP-contract.

6.4 Operationele procedure vanaf de vaststelling van het risico op structureel tekort tot aan de activatie van de strategische reserve

De strategische reserve wordt aangewend om de behoeften van de Belgische regelzone te dekken wanneer de bevoorradingszekerheid van de elektriciteit van deze zone aangetast wordt.

Ze wordt geactiveerd wanneer er op korte termijn een niet verwaarloosbaar risico op "Structureel tekort van de Zone" wordt vastgesteld, om te voorkomen dat netgebruikers gedwongen moeten afgeschakeld worden door de inwerkingtreding van het reddingsplan en om het volume van de balancingreserves beschikbaar te houden voor de belangrijkste functie daarvan⁷:

Het risico op een Structureel Tekort in de Belgische Regelzone kan op twee manieren vastgesteld worden:

⁷ het compenseren van een plots residueel onevenwicht in de zone dat voornamelijk voortvloeit uit voorspellingsfouten van de ARP's en/of de plotse en accidentele uitschakeling van installaties in hun portfolio.

- Via de activatie van een alarm op basis van een economische indicator. We spreken dan van activatie door een "Economic Trigger".
- Via de activatie van een alarm op basis van technische indicatoren. We spreken dan van activatie door een "Technical Trigger"

6.4.1 Detectie van het risico op een structureel tekort via een economisch criterium/Economic Trigger

Een eerste identificatie van een risico op structureel tekort kan gebeuren op basis van observatie van de resultaten van de Belpex DAM, wanneer, bij sluiting van de veiling, het totale volume van het aanbod elektrische energie (leveringsorders) onvoldoende blijkt om het totale gevraagde volume energie (uitgedrukt in de vorm van beperkte afnameorders die tegen maximale orderprijs⁸ zijn geplaatst, op de markt te dekken zoals beschreven zal⁹ worden in het marktreglement van Belpex.

In dit geval stelt ELIA als operator van de strategische reserve een volume uit de strategische reserve ter beschikking aan Belpex. Hiermee moeten in de mate van het mogelijke de volumes van beperkte Afnameorders, waarop de Belpex DAM-markt niet is kunnen ingaan na de sluiting van de veiling ook al werden ze tegen de maximale Orderprijs geplaatst, worden bediend. Deze niet-bediende Afnameorders worden automatisch gedupliceerd in het marktsegment Belpex SRM, dat opent na de sluiting van Belpex DAM en dus van de NWE-marktkoppeling. Deze duplicatie zal de enige mogelijke manier zijn om afnameorders te plaatsen op de Belpex SRM. Dit marktsegment zal beschreven worden in het Marktreglement van Belpex.

In de praktijk zal ELIA vóór de aanvang van de Belpex DAM aan Belpex de volumes per uur aan strategische reserve meedelen die Elia ter beschikking heeft voor de uren van de volgende dag.

Belpex zal het volume dat het van ELIA ter beschikking krijgt, of een deel daarvan, toewijzen om in de mate van het mogelijke te voldoen aan de vraag op de Belpex SRM. Als het volume dat ELIA beschikbaar stelt onvoldoende is om aan de volledige vraag op de Belpex SRM te voldoen, zal Belpex het volume naar verhouding van de vraag verdelen. Alle transacties op dit marktsegment gebeuren tegen de maximale orderprijs die geldt op de Belpex DAM.

Elk volume dat door ELIA aan de operator Belpex wordt geleverd en in het marktsegment SRM wordt uitgevoerd, is vast ("firm") en zal altijd geleverd worden.

Opmerking: dit deel is geldig onder voorbehoud van goedkeuring door de minister van de wijziging van het marktreglement van Belpex (Ministerieel Besluit van 15 oktober 2013). Dit reglement zal ter wijziging voorgelegd worden om de concepten inzake de strategische reserve zoals vastgelegd na 25 april 2014, hierin op te nemen.

6.4.2 Detectie van het risico op een structureel tekort via een technisch criterium/Technical Trigger

ELIA kan ook zijn toevlucht nemen tot de strategische reserve indien er op de DA- of ID-markten een verhoogd risico op een structureel tekort vastgesteld wordt op basis van verschillende voorspellingsindicatoren over de toestand van het systeem.

⁸ De DAM-prijs bereikt in zo'n situatie zijn Maximale Orderprijs

⁹ De invoering van de voorliggende regels gaat vooraf aan de invoering van de wijzigingen van het Marktreglement van Belpex betreffende de creatie van het segment SRM.

De eerste evaluatie van de toestand van het systeem gebeurt om 18u of later op D-1, het eerste moment waarop ELIA over alle relevante informatie beschikt om deze analyse mogelijk te maken.

Na deze eerste analyse wordt de evolutie van het systeem permanent bewaakt. De vaststelling van een risico op structureel tekort op basis van technische criteria kan dus ten vroegste om 18u op DA tot real time gebeuren.

De verschillende indicatoren die bekeken worden zijn voorspellingen voor dag D die de vorm aannemen van de volgende curves die voortdurend bewaakt worden door de dispatching van ELIA. Het gaat over de volgende 4 curves:

1. Voorspellingscurve van de totale productie in de regelzone, inclusief
 - Gegevens vanuit de markt (netto-invoer DA en ID)
 - De productieprogramma's die op DA of ID ingediend worden door de eenheden die onder een CIPU-contract vallen (met uitzondering van de windturbineparken)
 - De informatie over de productie afkomstig uit de voorspellingsinstrumenten van ELIA zoals de voorspellingen van wind- en zonne-energieproductie en/of van productie-eenheden die niet onder CIPU vallen, en dit zowel voor de productie aangesloten op het transmissienet als voor de productie aangesloten op het distributienet.
2. Curve van voorspellingen van ELIA van het totale verbruik in de regelzone, rekening houdend met meetgegevens en extrapolaties van historische weersvoorspellingen op basis van de weersvoorspelling voor dag D.

Deze eerste twee datasets zijn in theorie identiek, gezien het feit dat de eerste ongeveer de productievoorspellingen van de marktspelers voorstelt (die zelf gelijk zijn aan hun verbruiksvoorspellingen), die worden verfijnd op basis van de productievoorspellingen van ELIA, terwijl de tweede de verbruiksvoorspellingen van ELIA voorstelt. Een verschil tussen deze twee curves betekent:

 - Een verschil in de som van de verbruiksvoorspellingen van de marktspelers ten opzichte van de verbruiksvoorspellingen van ELIA
 - Een verschil tussen de voorspellingen van de hernieuwbare productie van de marktspelers en die van ELIA
3. Curve die de voorspelling van de totale productie van de regelzone (= de curve beschreven onder nr. 1) weergeeft vermeerderd met de binnen 15 minuten activeerbare marge die ter beschikking wordt gesteld aan ELIA in de vorm van Incremental Bids op de eenheden die onder een CIPU-contract vallen.
4. De bovengrens van de productie is gebaseerd op de curve beschreven onder nr. 3, verhoogd met het vermogen van de beschikbare Balancingreserves.

Een alarm voor het risico op structureel tekort wordt gegeven wanneer een van de twee volgende situaties zich voordoet:

- Curve nr. 2 is groter dan curve nr. 3. Dit betekent dat op de momenten waarop deze overschrijding plaatsvindt de productiemarge die de markt beschikbaar stelt en de het totale verbruik in de regelzone dat Elia voorspelt niet met elkaar overeenstemmen. Deze situatie zou tot het gebruik van Balancingreserves om aan de verbruiksvraag te voldoen leiden, waardoor de marge die de Balancingreserves bieden om plotse onevenwichten te compenseren, afnemen.
- Er is niet genoeg marge tussen curve 4 en één van de twee curves 1 of 2 om de uitval van een nucleaire productie-eenheid te dekken.

Wanneer een van deze alarmen afgaat evalueert ELIA of het risico op tekort structureel is door alle relevante beschikbare informatie te controleren, inclusief de foutmarge van de gebruikte voorspellingscurves (bv. een verschil tussen de gemeten meteorologische gegevens op het moment van deze evaluatie en de voorspellingen voor dat moment, het verschil tussen de voorspelling en de reële curve van de productie en het verbruik op het moment van de evaluatie, de beschikbaarheid van trage, niet opgestarte eenheden, eventueel door de betrokken producenten te contacteren, de beschikbaarheid aan de grenzen, de situatie en de veiligheid van het net in België en in de buurlanden).

Op basis van al deze verschillende gegevens kan ELIA, als het oordeelt dat er een voldoende hoog risico op structureel tekort bestaat, en als het ontbrekende volume niet te klein is (van zeer korte duur, maximaal vermogen minder dan 50MW) een beroep doen op de strategische reserve. In tegenstelling tot de activatie door een Economic Trigger, die de binaire consequentie is van een automatisch proces, is de activatie door een Technical Trigger een beslissingsproces waarin menselijke evaluatie een belangrijke rol speelt.

De deliverable van deze analyse is een vermogensprofiel dat gedurende meerdere kwartieren gedekt moet worden door strategische reserve ("te dekken profiel").

6.4.3 Verschillende fases in de activatie van een SGR- of SDR-eenheid

De eigenlijke activatie van eenheden in de strategische reserve gebeurt in verschillende fasen.

Dit laat toe om rekening te houden met de tijd die de leveranciers van SGR en SDR (zoals beschreven in §6.2.2 en §6.3.2) nodig hebben om hun productie-eenheden/afschakelbare afnames voor te bereiden om energie in het net te injecteren terwijl ELIA toch over de nodige flexibiliteit beschikt om een activatie te annuleren of de eigenlijke activatie van de strategische reserve zoveel mogelijk uit te stellen en zo de impact van de strategische reserve op de balancingmarkt van de regelzone tot het minimum te beperken.

2. De eerste fase is de notificatie. Zodra de behoefte aan energie uit de strategische reserve vastgesteld is voor een gegeven periode die begint op het moment t dat ELIA de geselecteerde SGR/SDR-leveranciers een notificatie stuurt, zodat zij zich kunnen voorbereiden om in staat te zijn de gevraagde energie te injecteren op moment t . Deze notificatie vindt plaats ten laatste X uur voor moment t . Waarbij X rekening houdt met de activatietijden van deze eenheid zoals beschreven in § 6.2.2 voor SGR en § 6.3.2 voor SDR.
3. De tweede fase is de verificatie. De verificatie wordt uitgevoerd wanneer de (SGR- of SDR-)eenheden die de notificatie ontvangen hebben verondersteld worden de nodige voorbereidingen voor de "Warm-up" periode uitgevoerd te hebben en klaar te zijn om geleidelijk energie in het net te beginnen injecteren. Ze vindt dus plaats na de notificatie en houdt rekening met de tijd die nodig is voor de traagste onder de geselecteerde eenheden om het set point (voor een SGR-eenheid zoals bepaald in § 6.2.2) of de SL_{SDR} (voor een SDR-eenheid zoals bepaald in §6.3.2) te bereiken. Tijdens deze fase bevestigt ELIA de behoefte en dus het volume energie dat geïnjecteerd moet worden en vraagt het om de "Ramp-up" periode (voor SGR-eenheden) en de "Ramp-down" periode (voor SDR-eenheden) te beginnen. Vanaf dat moment is de injectie van energie uit de strategische reserve in het net onomkeerbaar.

Indien de behoefte daarentegen niet bevestigd wordt, kan ELIA vragen om de "Warm-up" periode te verlengen om de injectie van energie uit te stellen of de activatie annuleren en vragen om de eenheden stil te leggen. De keuze tussen een verlenging of een annulering zal gebaseerd worden op de voorspellingsindicatoren voor de toestand van het systeem zoals beschreven in § 6.4.2.

6.4.4 Activatieprocedure op D-1 en D

De procedure die gaat van de detectie van een risico op structureel tekort via de verschillende stappen beschreven in § 6.4.3 tot het injecteren, op moment t van dag D, van het gewenste volume energie uit de strategische reserve is een dagelijkse procedure die begint op D-1 om 18:00 u, wanneer ELIA over alle nodige gegevens beschikt om de situatie van het systeem te analyseren.

Zoals hoger uitgelegd, wordt er dus in DA om 18:00 u een behoefteprofiel opgesteld (als resultaat van een vaststelling via de Economic Trigger of de Technical Trigger) dat op dag D door de strategische reserve geleverd moet worden.

Wanneer een dergelijk profiel vastgelegd is, begint ELIA met een eerste technisch-economische selectie te maken (zoals beschreven in § 6.5) van de SGR- en/of SDR-eenheden die geactiveerd moeten worden om dit profiel te leveren in de betreffende periode. Vervolgens identificeert ELIA het gepaste moment om de notificatie (zoals bepaald in § 6.4.3) naar de geselecteerde eenheden te sturen, waarbij rekening gehouden wordt met de langste voorbereidingstijd van de beschikbare SGR-/SDR-eenheden.

Tenzij er een nieuw alarm via de Technical Trigger afgaat dat op een verslechtering van de situatie wijst¹⁰ en bovenstaande oefening moet worden overgedaan, begint de volgende fase op het moment dat eerder aangegeven werd in de notificatie.

Op het moment van de notificatie verifieert ELIA eerst of de eerder gemaakte selectie nog altijd overeenkomt met het behoefteprofiel.

Indien dat het geval is, verstuurt ELIA (een) notificatie(s) naar de geselecteerde SGR- en/of SDR-leverancier(s) die zich moeten voorbereiden om energie te injecteren (of vraag af te schakelen) en een bepaald vermogensniveau te bereiken voor een bepaald kwartier.

Indien niet, kan een nieuwe selectie plaatsvinden¹¹. Als het behoefteprofiel wordt uitgesteld en de activaties dus later moeten gebeuren, kan het tijdstip van de notificatie eveneens uitgesteld worden.

De laatste fase in deze procedure is de verificatie (zoals bepaald in § 6.4.3). In deze fase controleert ELIA nog een laatste keer of de eerder gemaakte selectie nog altijd overeenkomt met het behoefteprofiel. Indien dat het geval is, vraagt Elia de SDR-/SGR-leverancier(s) die de notificatie ontvingen om over te gaan tot de volgende fase van de activatie¹². Indien dat niet het geval is, kan Elia de activatie annuleren, de leveranciers vragen om de "Warm-up" fase te verlengen zodat ze voorbereid blijven op een latere activatie of, indien de situatie dit vereist en toelaat, de selectie aanpassen.

¹⁰ Dit betekent dus een belangrijke verhoging van het maximale vermogen dat gedekt moet worden of een verschuiving van het behoefteprofiel die een vroegere opstart dan voorzien nodig maakt.

¹¹ Dit is altijd een mogelijkheid, want het tijdstip van de notificatie wordt gebaseerd op deze van de beschikbare eenheden die de langste voorbereidingstijd nodig heeft.

¹² Dit komt overeen met de "Ramp-up" periode van de SGR-eenheden en de "Ramp-down" periode van de SDR-eenheden

6.5 Technisch-economische selectie van de strategische reserve-eenhe(i)d(en) voor activatie

In dit gedeelte van het document worden de principes bepaald die van toepassing zijn op de samenstelling, na selectie, van het subtotaal van de verschillende beschikbare volumes strategische reserve (SGR en/of SDR) die geactiveerd zullen worden om een bepaald behoefteprofiel te dekken.

Deze selectie gebeurt met gebruikmaking van een heuristische methode die tot doel heeft een redelijk compromis te bereiken tussen de volgende doelstellingen:

- De kosten zoveel mogelijk beperken
- Het teveel aan energie¹³ dat de strategische reserve in de regelzone inbrengt zoveel mogelijk beperken
- De activaties spreiden over het jaar rekening houdend met het aantal beschikbare activaties voor elk SDR- en SGR-contract¹⁴
- Voldoende rotatie verzekeren van de geactiveerde leveranciers omwille van testdoeleinden

Deze aanpak wordt gevolgd rekening houdend met de beoordeling door de ELIA dispatching van het behoefteprofiel voor de strategische reserve en het potentiële volume daarvan, en met de technische beperkingen vermeld in de strategische reservecontracten¹⁵

6.6 Impact op het SI en het NRV

Het volume van de energie van de strategische reserve dat overeenkomt met het volume dat ELIA verkoopt en toewijst op Belpex SRM wordt uit principe opgenomen in de verkoop- en aankoopnominaties voor energie die de betreffende ARP's op D-1 bij Elia indienen volgens de regels vastgesteld in het ARP-contract¹⁶.

Afgezien van dit volume dat op Belpex SRM geleverd wordt, zal elk volume dat op vraag van ELIA door een eenheid van de strategische reserve in de regelzone geïnjecteerd wordt, verrekend worden in het NRV.

Met andere woorden:

¹³ Een perfecte afstemming van het geactiveerde volume op de reële behoefte aan strategische reserve is immers niet mogelijk. Dit komt enerzijds door de foutmarge die voortvloeit uit het feit dat een activatie via een Technical Trigger gebaseerd is op voorspellingen van de situatie en niet op de realtime toestand en anderzijds door de technische beperkingen verbonden aan de SGR- en SDR-eenheden, waaronder:

- het minimale vermogen P_{min} dat een SGR-eenheid produceert na opstart,
- de ondeelbaarheid van het geactiveerde SDR-volume (activeerbaar volume van het type "alles of niets" dat overeenkomt met het verschil tussen de nominaties en de SL_{SDR}),
- de verschillende mogelijke injecties van energie tijdens de "Warm up" -, - en "Ramp-down" periodes van de SGR- en SDR-eenheden

Omwille van deze redenen zullen, in het algemeen, de geactiveerde volumes strategische reserve minstens het behoefteprofiel dekken, wat een teveel aan energie oplevert. Aan de andere kant is het evenmin uitgesloten dat er op bepaalde uren een klein volumetekort ontstaat.

¹⁴ Zo zal ELIA tijdens het eerste deel van de Winterperiode meer 'spaarzaam' omgaan met de activatie van SDR-eenheden dan tijdens het tweede deel van de Winterperiode.

¹⁵ Deze beperkingen betreffen het aantal, de duur en de frequentie van de activaties, de gecumuleerde duur van alle activaties en de contractuele beschikbaarheid van de activeerbare volumes.

¹⁶ gedeelte "transfer van interne energieblokken"

- indien ELIA voor kwartier (j) een volume **SRV_j** van strategische reserve activeert om het volume **SRV_{Bpxj}** te leveren dat op Belpex SRM toegewezen is voor dat kwartier:
- is het volume van de strategische reserve geïnjecteerd in de regelzone tijdens kwartier (j), **SRV_{BCAj}** en dus gelijk aan **SRV_j - SRV_{Bpxj}**
- Het **NRV_j** voor kwartier (j) zal gelijk zijn aan **BOV_j + SRV_{BCAj} - BAV_j**

Met de vergelijking **SI_j = ACE_j - NRV_j** kan het correcte **SI_j** gereconstrueerd worden, met andere woorden het initiële onevenwicht van de zone zoals dat zich zonder interventie van ELIA zou hebben voorgedaan.

6.7 Impact op de onevenwichtsprijzen

6.7.1 Inleiding

De Belgische regelzone kent een structureel tekort wanneer de productiecapaciteit die nodig is om de verbruiksbehoeften van de zone te dekken (rekening houdend met de invoercapaciteiten), niet volstaat. Een dergelijke situatie doet zich voor wanneer een of meerdere marktspelers individueel niet genoeg capaciteit voorzien om de bevoorradingszekerheid van hun eigen portfolio te waarborgen. In de praktijk betekent een structureel tekort in real time een negatief onevenwicht van de positie van de perimeter van de betreffende ARP's en een globaal negatief onevenwicht van de regelzone.

Het onevenwichtstarief moet in deze situaties voldoende hoog zijn om de ARP's aan te moedigen om niet te rekenen op de tussenkomst van ELIA.

De activatie van de strategische reserve door ELIA na een Economic of een Technical Trigger is een noodzakelijke maar niet voldoende voorwaarde om een specifieke stimulans in werking te zetten in het onevenwichtstarief.

Daarom gebruikt ELIA ook een "real time" indicator om de situatie op het vlak van de bevoorradingszekerheid van het land te beschrijven voor de specifieke behoefte om het onevenwichtstarief te bepalen: de "Structural Shortage Indicator".

De "Structural Shortage Indicator" wordt als positief beschouwd voor kwartier (j) als het onevenwicht van de zone niet weggenomen kan worden door de marge van niet-gecontracteerd opregelvermogen die de ARP's per kwartier ter beschikking van ELIA stellen tijdens de laatste 2 kwartieren (j en j-1).

Door deze indicator alleen in aanmerking te nemen zonder de context van de bevoorradingszekerheid van de zone te bekijken, kunnen we geen onderscheid maken tussen een structureel tekort aan productievermogen en een tijdelijk hoog onevenwicht. Wanneer deze indicator echter gecombineerd wordt met een Economic en/of een Technical Trigger, kunnen we de tijdstippen bepalen waarop het onevenwicht van het systeem van die aard is dat de Balancingreserves (die ELIA reserveert met het doel om plotse en tijdelijke onevenwichten die voortvloeien uit voorspellingsfouten en/of defecte installaties te neutraliseren) niet gebruikt worden voor hun hoofddoel maar om de bevoorradingszekerheid van het land te verzekeren.

De combinatie van de activatie van de strategische reserve door een Economic of Technical Trigger en de aanwezigheid van een "Structural Shortage Indicator" zal een gepaste tarifaire stimulans in werking zetten.

Wanneer een eenheid van de strategische reserve energie injecteert zonder aanwezigheid van een "Structural Shortage Indicator" zullen de onevenwichtstarieven administratief herberekend worden om zoveel mogelijk het tariefbedrag te benaderen dat men zou hebben verkregen zonder de

energie-inbreng van de eenheden van de strategische reserve. Omwille van de transparantie en om de markt toe te laten de potentiële evolutie van de prijzen te volgen zal deze herberekening gebaseerd worden op de waarden die door de marktspelers gekend zijn.

6.7.2 Regels van toepassing voor de bepaling van bijkomende stimulansen toegepast op het onevenwichtstarief

De "Structural Shortage Indicator" voor een bepaald kwartier (j) is positief indien voor dit kwartier (j) en voor het voorafgaande kwartier (j-1) de gemiddelde SI per kwartier negatief is¹⁷ en lager in absolute waarde dan de respectievelijke beschikbare capaciteit voor elk van beide kwartieren in de vorm van Incremental Bids zoals bepaald en gepubliceerd op de website van Elia onder de hoofding "available marginal balancing energy prices per volume level", met de volgende link:

<http://www.elia.be/en/grid-data/balancing/available-regulation-capacity>

Op het tijdstip waarop deze regels ingevoerd worden, komen de gepubliceerde volumes van de Incremental Bids van coördineerbare CIPU-eenheden, met uitzondering van niet-gecontracteerde reserves op de eenheden van pompcentrales. De volumes van Incremental Bids die in rekening genomen worden voor de bepaling van de "Structural Shortage Indicator" zullen de evolutie van de volumes van de Incremental Bids in die publicatie volgen.

Zo geldt voor elk kwartier (j) waarvoor de twee volgende voorwaarden vervuld zijn:

1. Voorwaarde 1: de activatie van ten minste één eenheid van de strategische reserve (SGR of SDR) na de vaststelling van een risico op "Structureel Tekort van de Zone" door een Economic of Technical Trigger¹⁸ is lopend en bevindt zich in het interval begrensd door de volgende kwartieren inclusief:

1. het kwartier dat de dispatching van ELIA tijdens de verificatiefase bij de SGR-/SDR-eenheid aanduidt als het kwartier vanaf wanneer de SGR- of SDR-eenheid kan overgaan tot respectievelijk de "Ramp-up" periode of de "Ramp-down" periode tot SL_{SDR} ¹⁹.
2. het kwartier dat voorafgaat aan het kwartier dat de dispatching van ELIA bij de SGR-/SDR-eenheid aanduidt als het tijdstip van beëindiging van de activatie²⁰.

2. Voorwaarde 2: De "Structural Shortage indicator" is positief.

Enkel voor deze kwartieren wordt het positieve (POSj) en negatieve (NEGj) onevenwichtstarief vastgelegd op een forfaitair bedrag gelijk aan € 4500/MWh.

¹⁷ Wat aangeeft dat de zone in een negatief onevenwicht verkeert

¹⁸ Gevallen waarin de strategische reserve geactiveerd wordt voor tests of situaties om te vermijden dat een reddingsplan ingezet moet worden zoals vermeld in de § "Inleiding", waarin het duidelijk is dat deze activatie niet verbonden is met een "Risico op Structureel Tekort van de Zone", hebben geen invloed op de verschijning van de onevenwichtspris van € 4500/MWh.

¹⁹ Met andere woorden: de "Warm up" periode wordt niet opgenomen in voorwaarde 1 zoals hierboven beschreven.

²⁰ Met andere woorden: de periode die de SGR-/SDR-eenheid nodig heeft om terug te keren naar de initiële toestand zal niet worden opgenomen in voorwaarde 1 zoals hierboven beschreven. Een voorbeeld: als dispatching om XX.17 u de geactiveerde SGR-/SDR-eenheid opdraagt de activatie te beëindigen vanaf XX.30 u, zal voorwaarde 1 zoals hierboven beschreven niet meer van toepassing zijn vanaf XX.30 u. Als dispatching opdracht geeft om de activatie te beëindigen vanaf XX.20 u, zal voorwaarde 1 zoals hierboven beschreven niet meer van toepassing zijn vanaf XX.15 u.

Voor elk ander kwartier (i)

- waarvoor Voorwaarde 1 vervuld is maar niet Voorwaarde 2, of
- waarvoor **SRV_i** strikt positief is²¹

de onevenwichtstarieven zullen administratief herberekend worden. Deze herberekening wordt gebaseerd op de prijs die op de website van ELIA wordt aangegeven, meer bepaald in de informatie over de prijscurves per activeerbaar vermogensniveau, zoals beschreven in de Balancingregels, onder de hoofding "available marginal balancing energy prices per volume level", die kan worden geraadpleegd via de volgende link:

<http://www.elia.be/en/grid-data/balancing/available-regulation-capacity>

Zo zal voor elk kwartier (i) dat hierboven beschreven wordt, de prijs voor het positieve (**POS_i**) en negatieve (**NEG_i**) onevenwicht gelijk zijn aan de waarde van de prijs die in deze tabel wordt opgenomen als de maximale prijs die bereikt kan worden voor het regelvermogenbereik waarbinnen het **NRV_i** zich bevindt.

7 Transparantie / Informatie aan de markt

Een reeks publicaties zal op de website van ELIA worden ter beschikking gesteld om voldoende transparantie omtrent het mechanisme voor de strategische reserve dat in werking werd gesteld, te waarborgen en de verschillende marktspelers een aantal duidelijke en relevante informatie te bezorgen over de impact die een activatie van de strategische reserve heeft op de regelzone en op de onevenwichtstarieven.

Zo zal ELIA informatie publiceren over de geactiveerde volumes van strategische reserve die een invloed hebben op de positie van de regelzone en over de twee voorwaarden die het onevenwichtstarief kunnen beïnvloeden.

7.1 Gegevens over de injectie van energie in de regelzone door eenheden van de strategische reserve

ELIA zal aan de marktspelers²² de gegevens bezorgen over de aanvragen voor activatie (notificatie, activatie, beëindiging) van de strategische reserve en over hun impact op de indicatoren die de prijszetting bepalen voor de compensatie van de kwartuurne-evenwichten.

Deze gegevens zullen de bestaande publicaties aanvullen die beschreven worden in de Balancingregels en geraadpleegd kunnen worden onder de hoofdingen "using regulation capacity" en "imbalance prices" via de volgende links:

<http://www.elia.be/en/grid-data/balancing/using-regulation-capacity>

<http://www.elia.be/en/grid-data/balancing/imbalance-prices>

Voor elk kwartier (j) waarin de strategische reserve geactiveerd wordt ($SR_j \geq 0$):

²¹ Dit omvat testsituaties of situaties waarbij een reddingsplan vermeden wordt zoals vermeld in de § "Inleiding", waarin het duidelijk is dat deze activatie niet verbonden is met een "risico op Structureel Tekort van de Zone", en voor de "Warm up" periodes en de periodes waarin wordt teruggekeerd naar een initiële situatie volgend op een activatie.

²² In real time + 15 minuten in ongevalideerde vorm en in maand + 15 dagen in gevalideerde vorm

- zal het volume strategische reserve dat geïnjecteerd wordt in de Belgische regelzone **SR_{v,BCAJ}** gepubliceerd worden in een specifieke kolom in de bovenvermelde tabel "using regulation capacity".
- Om alle verwarring te vermijden, zullen de indicatoren voor de marginale prijzen van de Balancingmiddelen die tijdens dat kwartier geactiveerd werden (HUPj et LDPj) niet meer getoond worden in deze tabel. Een andere kolom zal de prijzen POSj en NEGj bevatten, die berekend worden volgens de regels uitgelegd in § 6.7
- Een expliciet signaal dat aangeeft dat ten minste één eenheid van de strategische reserve geactiveerd is en dat de activatie zich tussen de verificatiefase en de aanvraag tot stopzetting vanuit de dispatching bevindt en overeenkomt met de eerste vereiste voorwaarde voor activatie van de prijs van € 4500/MWh.

Comment [ELIA4]: Cfr beslissing (B)140605-CDC-1330 van de CREG, randnummer 29:

In plaats van HUPj en LDPj niet meer te tonen zal ELIA een bijkomende informatie aan de markt ter beschikking te stellen door één kolom in de tabel bij te voegen die de impact van de strategische reserve weergeeft.

7.2 Algemene informatie over de werking van de strategische reserve

Dit document, de Procedure voor de aanleg, de notulen van de verschillende bijeenkomsten van de TF iSR die ELIA organiseert als raadgegingsplatforms voor de inwerkingstelling en de wijzigingen van de regels voor de aanleg enerzijds en de producten "SDR", "SGR" en de werkingsregels anderzijds, worden gepubliceerd op de website van ELIA.

8 Monitoring

In dit gedeelte worden de verschillende types van monitoring vermeld die ELIA voorstelt aan de CREG. Die zullen de types van monitoring die al beschreven zijn in de Balancingregels aanvullen en/of vervolledigen.

Gezien het mechanisme van de strategische reserve tamelijk nieuw is, is het niet uitgesloten dat ELIA, op vraag van de CREG of op eigen initiatief, ad hoc bijkomende analyses zal leveren.

Het mechanisme van de strategische reserve wordt voor andere redenen gebruikt dan de regeling van het evenwicht in de Belgische regelzone. Toch heeft het een impact op de positie en het NRV van de regelzone.

Indicatoren over het gebruik van de strategische reserve worden dan ook opgenomen in het monitoringrapport over de compensatie van de kwartuoronevenwichten dat ELIA maandelijks naar de CREG stuurt. In het bijzonder de volgende elementen worden opgenomen in de opvolging:

- het strategische reservevermogen dat beschikbaar is per type (SGR/SDR)
- De monitoring van de geactiveerde volumes waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de volumes die worden geleverd op Belpex SRM en de volumes die worden geïnjecteerd in de Belgische regelzone, alsook tussen de types van reserve (SGR/SDR) binnen de geactiveerde volumes

De kwartiergegevens met betrekking tot de geactiveerde volumes en de bijhorende onevenwichtstarieven tijdens de betreffende kwartieren worden eveneens aan de CREG bezorgd wanneer maandelijks de eerder genoemde kwartierinformatie aan de CREG wordt gestuurd.

Bijlage: Becijferd voorbeeld van de toepassing van een equivalentiefactor

Veronderstel:

- het volume van strategische reserve bepaald door de minister = 600MW.
- 20 fictieve SDR-offertes.

De volgende stappen zullen genomen worden, in de aangegeven volgorde, om het equivalente volume van elke offerte te bepalen:

- 1) de SDR-offertes worden gesorteerd in stijgende volgorde van hun eenheidskostprijs (TCU).
- 2) Het gecumuleerde SDR-volume (percentage in verhouding tot het volume bepaald door de minister) dat uit deze rangschikking voortvloeit wordt aan elke offerte gelinkt.
- 3) De equivalentiefactor wordt bepaald voor elke offerte op basis van het gecumuleerde SDR-volume dat eraan gelinkt is en van de equivalentiefactoren zoals vermeld in sectie 5.3.3.
- 4) Een equivalent volume wordt berekend voor elke offerte door het geboden volume te vermenigvuldigen met de respectieve equivalentiefactor.

Toepassing van deze 4 stappen op de 20 fictieve offertes:

Offerte nr.	TC [k€]	Geboden volume [MW]	TCU [€/MW/h]	Gecumuleerd geboden volume [%/600MW]	Equivalentiefactor	Equivalent volume [MW]
1	466	43	2,99	7%	1,00	43,00
2	274	24	3,15	11%	1,00	24,00
3	783	54	4,00	20%	1,00	54,00
4	236	13	5,01	22%	1,00	13,00
5	299	15	5,50	25%	1,00	15,00
6	435	20	6,00	28%	1,00	20,00
7	1248	53	6,50	37%	0,79	41,87
8	381	15	7,01	40%	0,79	11,85
9	1276	44	8,00	47%	0,78	34,32
10	2218	72	8,50	59%	0,77	55,44
11	997	32	8,60	64%	0,76	24,32
12	2743	87	8,70	79%	0,75	65,25
13	2073	65	8,80	90%	0,73	47,45
14	783	24	9,00	94%	0,72	17,28
15	934	28	9,20	98%	0,72	20,16
16	1957	54	10,00	107%	0,72	38,88
17	2306	63	10,10	118%	0,72	45,36
18	850	23	10,20	122%	0,72	16,56
19	1941	52	10,30	130%	0,72	37,44
20	3015	80	10,40	144%	0,72	57,60

Zodra het equivalente volume van elke SDR-offerte berekend is, worden deze offertes mee met de SGR-offertes zoals toegelicht in §5.3.3.